Saare maakonna **laste ja noorte toitumise ning liikumise edendamise** tegevuskava 2026–2029

REGIONAAL- JA PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

PEAEESMÄRK

Saare maakonna laste ja noorte vaimse ning füüsilise tervise edendamine, saavutades 2037. aastaks kehalise aktiivsuse osakaalu 60% ja tagades, et vähemalt 80% Saaremaa 1. klassi lastest on normaalkaalus.

Sihtrühm: lapsed vanuses 0 – III kooliaste

Mõõdik	Baas	2029	2033	2037
1. klassi laste hulgas kasvab normkaaluliste laste osakaal. *TAI andmebaas COSI02*	66%	68%	74%	80%
4. klassi laste hulgas kasvab normkaaluliste laste osakaal. *TAI andmebaas COSI02*	53,6%	54%	59%	65%
7. klassi laste hulgas kasvab normkaaluliste laste osakaal. *TAI andmebaas COSI02*	68,9%	69%	72%	75%
11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal suureneb, kes on 5–7 nädalapäeval vähemalt tund aega kehaliselt aktiivsed. *TAI andmebaas KU311*	38,3%	40%	50%	60%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peaaegu iga nädal või sagedamini kurdavad vähemalt ühe tervisekaebuse üle. ***TABEL 15.B.*	75,8%	74%	70%	65%
a) Saare maakonnas alaealiste poolt toime pandud sõltuvusainetega seotud väärteod.	74 juhtumit (2024), neist: 62 alkoholiseaduse rikkumist (AS § 71), 7 narkootiliste ainetega seotud rikkumist (NPALS § 15[1]), 5 tubakaseaduse rikkumist (TubS § 47 ja TubS § 27)	Riskikäitumisega noorte ennetustegevuste kaasatus ja võimalused kasvavad. (Mõõdikute korrastamine: seos riskis noore ja tegevuse vahel.)	Riskikäitumisega noorte ennetustegevuste kaasatus ja võimalused kasvavad.	
b) Saare maakonnas alaealiste poolt toime pandud süüteod.	318 väärtegu (2024) 9 kuritegu (2024)			
c) Saare maakonnas alaealiste riskiisikute arv. *Politsei- ja Piirivalveamet, Kuressaare politseijaoskond*	40 alaealist riskiisikut (2024)			

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Alaeesmärk 1. Aastaks 2037 on Saare maakonna laste ja noorte vaimse tervise edendamiseks loodud valdkondadeülene õigeaegse märkamise, riskitegurite vähendamise ning ennetamise süsteem. Sihtrühm: lapsed vanuses 0 – III kooliaste						
Tegevussuund 1.1 Maakondliku õigeaegse märkamise süsteemi arenduste juhtimine, sh kommunikeerimine ja jätkusuutliku toimimise tagamine						
Tegevus 1.1.1 Õigeaegse märkamise (ÕM) arenduste juhtimine (sh hindamine) ja järjepidevuse tagamine.	I pa juhtrühm moodustamine. Juhtrühma ülesannete kirjeldamine ja vastutuse jagamine, sh juht. Juhtrühma aja- ja tegevusplaani koostamine. Juhtrühm kirjeldab lähteülesande tegevusele 1.2.1, 1.2.2; II pa Juhtrühma aja- ja tegevusplaani rakendamine, sh juhtrühma lähteülesande kirjeldamine tegevusele 1.1.2.	Juhtrühma aja- ja tegevusplaani rakendamine.	Juhtrühma aja- ja tegevusplaani rakendamine.	Juhtrühma aja- ja tegevusplaani rakendamine. II pa rakenduse hindamine.	Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond	Tervisenõukogu, Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, valdkonna spetsialistid ja organisatsioonid (haridus, noorsootöö, sotsiaal, huviharidus, paikkonna tervishoiuteenus jne), lapsevanemate esindusorganisatsioonid, turvalisuse spetsialistid – PPA jt.
Tegevus 1.1.2 Õigeaegse märkamise arendus- ja sisutegevuste kommunikatsioon (sh kovisioon).	II pa komm.plaani koostamine, sh sisu, sihtrühmade ja kanalite täpne kirjeldamine. ÕM komm.plaani teemade ajastamine (vt 1.1, 1.2. tegevused). Komm.plaan, sh igale sihtrühmale täpsed sõnumid.	Komm.plaani teemade ajastamine (vt 1.1, 1.2. tegevused). ÕM komm.plaan, sh igale sihtrühmale täpsed sõnumid. Majandusaasta kommunikatsiooni teavitusplaani koostamine ja rakendamine.	Majandusaasta kommunikatsiooni teavitusplaani koostamine ja rakendamine.	ÕM majandusaasta kommunikatsiooni teavitusplaani koostamine ja rakendamine. ÕM protsessi seire ja aruandlus.	Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond	Tervisenõukogu, Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, valdkonna spetsialistid ja organisatsioonid (Saaremaa Vallavalitsuse kommunikatsiooniteenistus, haridus, noorsootöö, sotsiaal, huviharidus, paikkonna tervishoiuteenus jne), lapsevanemate esindusorganisatsioonid, turvalisuse spetsialistid – PPA jt.

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevussuund 1.2 Õigeaegse märkamise süsteemi teekaardi loomine ja rakendamine						
Tegevus 1.2.1 Õigeaegse märkamise süsteemi teekaardi loomine: osapoolte selgitamine ja kaasamine protsessi.	I pa osapoolte kaardistamine ja nendega kontakteerumine. Vajadusel märgiliste osapoolte suunal huvikaitse (õigeaegse märkamise olulisus) teostamine. Osapooltest töögrupi moodustamine. Täpsustatakse arenduse eesmärgid ja koostatakse edasine tegevuskava; II pa tegevuskava rakendamine.	Tegevuskava rakendamine.	I pa tegevuskava rakendamine. Osapoolte vaates õigeaegse märkamise teekonna rakendamise tagasisidestamine, vajadusel ettepanekud teekonna uuendusteks jm arendusteks. II pa tegevuskava uuendamine ja rakendamine.	I pa tegevuskava rakendamine. Osapoolte vaates õigeaegse märkamise teekonna rakendamise tagasisidestamine, vajadusel ettepanekud teekonna uuendusteks jm arendusteks. II pa tegevuskava uuendamine ja rakendamine. Maakondliku tegevuskava I vahehindamine, edasiste arendusotsuste tegemine.	Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond	Tervisenõukogu, Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, valdkonna spetsialistid ja organisatsioonid (haridus, noorsootöö, sotsiaal, huviharidus, paikkonna tervishoiuteenus jne), lapsevanemate esindusorganisatsioonid, turvalisuse spetsialistid – PPA jt.
Tegevus 1.2.2 Õigeaegse märkamise süsteemi teekaardi loomine: vajaduste ja rakenduskava koostamine (sh vajadusel osapooltele protsessijuhendite koostamine).	II pa olemasoleva „õigeaegse märkamise“ süsteemi teekaardi kirjeldamise metoodika otsustamine. Osapoolte „õigeaegse märkamise“ senise protsessi kirjeldamine (tugevused, nõrkused, võimalused, vajadused) ja sellest süsteemse ülevaate koostamine (asutuste sisene kui ka valdkonnaülene). Ühiselt õigeaegse märkamise protsessi uuendamine: ühine eesmärk ja tegevussuunad.	I pa osapoolte vahel ühise „õigeaegse märkamise“ süsteemi teekaardi kokkulepete tegemine ja vastutuse jagamine. Vajadusel osapooltele õigeaegse märkamise protsessijuhendi(te) koostamine. Protsessijuhendi(te) tutvustamine (sh hindamismõõdikud) osapooltele, süsteemi rakendusplaani koostamine. II pa õigeaegse märkamise süsteemi rakendamine / arenduste algatamine (2027/28. õppeaasta algus).	I pa õigeaegse märkamise süsteemi rakendamine. Süsteemi vahehindamine. Vajadusel süsteemi uuendamise ettepanekud. II pa õigeaegse märkamise süsteemi teekaardi rakendamine.	I pa õigeaegse märkamise süsteemi teekaardi rakendamine. Teekaardi rakendamise II vahehindamine. Vajadusel rakendusplaani uuendamine. II pa õigeaegse märkamise süsteemi teekaardi rakendamine. Maakondliku õigeaegse märkamise süsteemi I vahehindamine, edasiste arendusotsuste tegemine.	Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond	Tervisenõukogu, Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, valdkonna spetsialistid ja organisatsioonid (haridus, noorsootöö, sotsiaal, huviharidus, paikkonna tervishoiuteenus jne), lapsevanemate esindusorganisatsioonid, turvalisuse spetsialistid – PPA jt.

Mõõdik	Baas	2029	2033	2037
Süsteemi koostamine ja piloteerimine	Protsessi hindamise mõõdikud kirjeldatakse 2026. a ja neid hinnatakse regulaarselt.	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides		
Tegutsev süsteem	2027. a lõpuks kirjeldatakse süsteemi mõõdikud ja koostatakse mõõdikute hindamise plaan.	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides		
2.–9. klassi õpiraskustega õpilaste osakaal Saaremaa vallas *Saaremaa Vallavalitsus*	1,8% (2023/24. õa)	1,5%	1,3%	1%
Saare maakonnas NEET noorte osakaal väheneb. *Saaremaa Vallavalitsus*	8,4%	7%	5,5%	3%
Saare maakonna üldtuge vajavate laste osakaal suureneb varajase märkamise ja sekkumise toel.	15,4% üldtugi (Saaremaa vald, 2024)	17%	19%	19%
	32,8% üldtugi (Muhu vald, 2024)	34%	35%	36%
Tõhustatud ja erituge vajavate laste arv väheneb.	12,8% tõhustatud tugi / eritugi (Saaremaa vald, 2024)	12,8%	12,8%	12,8%
	10% tõhustatud tugi / eritugi (Muhu vald, 2024)	9%	9%	9%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes hindavad oma tervist heaks või väga heaks. *(*KU111)*	„hea" 52,6% „väga hea" 31,1%	„hea" 55% „väga hea" 32%	„hea" 58% „väga hea" 35%	„hea" 60% „väga hea" 36%
**Allikas: Tervise Arengu Instituut. Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas. Kooliõpilaste tervisekäitumise uuring (HBSC). Uuringus kajastatakse andmeid piirkonna kaupa. Käesolevas dokumendis on kasutatud elupiirkonna andmeid, kuhu kuuluvad Hiiu, Saare ja Lääne maakond. Dokumendis info kajastamisel kasutatakse vajadusel ainult kohanime Saare maakond. (tabeli nr laad „AA000")*				
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes on tundnud end viimasel 12 kuul alati või enamasti üksikuna. ***TABEL 46.B.*	17,2%	15%	13%	10%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes on kogenud viimasel 12 kuul depressiivseid episoode. ***TABEL 47.B.*	29,6%	28%	26%	24%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes on mõelnud viimase 12 kuu jooksul enesetapule. ***TABEL 48.B.*	21,3%	20%	18%	15%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peavad oma koolis edasijõudmist heaks või väga heaks. ***TABEL 69.B.*	58,4%	59%	63%	69%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes tajuvad kõrget sõprade poolset toetust. ***TABEL 78.B.*	59%	61%	65%	70%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes hindavad kooliskäimist pigem või üldse mitte meelepäraseks. ***TABEL 67.B.*	43,6%	43%	40%	35%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peavad koolitööd „mõningal määral" või „väga pingeliseks". ***TABEL 68.B.*	43,4%	43%	40%	35%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes ei ole viimasel paaril kuul teisi kiusanud. ***TABEL 74.B.*	77,1%	78%	83%	88%
***Allikas: Piksööt J, Oja L. (2023) Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuring. 2021/2022. õppeaasta tabelid. Tallinn: Tervise Arengu Instituut, kus andmeid kajastatakse piirkonna kaupa. Käesolevas dokumendis on kasutatud piirkonna andmeid, kuhu kuuluvad Hiiu-, Saare-, Lääne-, Järva-, Pärnu-, Rapla-, Viljandimaa. Dokumendis info kajastamisel kasutatakse ainult kohanime Saaremaa. (Tabeli nr laad „TABEL. 00.A.")*				

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Alaeesmärk 2. Aastaks 2037 on 85% Saare maakonna lastest ja noortest seotud vähemalt ühe endale sobiva huvihariduse või -tegevusega. Sihtrühm: 7–16-aastased lapsed						
Tegevussuund 2.1 Huvihariduse ja/või -tegevuse arengut toetavate protsesside juhtimine ja järjepidevuse tagamine						
Tegevus 2.1.1 Huvihariduse ja -tegevuse tegevussuuna oluliste osapoolte liidu (OOL) areng ja järjepidevuse tagamine.	I pa OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine. OOL kirjeldab lähteülesande tegevusele 2.2.1. ja 2.2.2. II pa OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ning tegevusperioodi vahehindamine.	OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ning tegevusperioodi vahehindamine.	OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ning tegevusperioodi vahehindamine.	I – II pa OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ning tegevusperioodi vahehindamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse kultuuri- ja spordiosakond	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, KOV haridusasutused, huvihariduse ja -tegevuse juhendajad, küla- ja seltsimajad, kogukonnaelu arengut suunavad MTÜ-d, spordiklubid, Saaremaa Spordiliit.
Tegevussuund 2.2 Huvihariduses ja/või -tegevuses osalemiseks toetavate protsesside kirjeldamine, arendamine ja järjepidevuse tagamine.						
Tegevus 2.2.1 Huvihariduse ja -tegevuse olukorra kirjeldamine, analüüsi koostamine ja piirkondadeülese süsteemi toimimiseks ettepanekute esitamine (kes, kus, palju, transport, teenuse kvaliteet ja kvantiteet, rahastamine, korraldamine, mida sihtrühm soovib, miks loobub huvitegevusest). Huvihariduse ja -tegevuse parema kättesaadavuse arendamine.	I pa olemasoleva olukorra kirjeldamiseks ja analüüsimiseks lähteülesande täpsustamine: andmekorje korrastamine, protsessi mõõdikute täpsustamine, probleemide, ressursside kaardistamine (jaan). Olemasoleva olukorra kaardistamine ja analüüs (veebr – märts). Olukorra analüüsi põhjal arendusettepanekud 1) uued arendused huvihariduseks/-tegevuseks, 2) edasise protsessi hindamise mõõdikud. II pa uute arendusideede tutvustamine osapooltele ja rahastajatele/ otsustajatele. Uute arenduste tegevus- ja rahastusplaani koostamine.	I – II pa uute arenduste algatamine ja rakendamine. II pa uute arenduste vahehindamine.	I – II pa uute arenduste rakendamine. II pa uute arenduste vahehindamine.	I–II pa uute arenduste rakendamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse kultuuri- ja spordiosakond	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, Saaremaa Vallavalitsuse transporditeenistus. KOV haridusasutused, sh hoolekogud, huvihariduse ja -tegevuses juhendajad, küla- ja seltsimajad, kogukonnaelu arengut suunavad MTÜ-d, spordiklubid, Saaremaa Spordiliit.

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevus 2.2.2 Siht- ja sidusrühmade kaasamine huvihariduse ja -tegevuse rikastamiseks (arutelud, mõttetalgud, küsitlused jne) ja parema kättesaadavuse tagamiseks.	II pa mõttetalgute planeerimine ja korraldamine (sisendiks, tellimuseks kaardistuse ettepanekud). Mõttetalgute kokkuvõtte koostamine ja ettepanekud uuteks arendusteks.	I – II pa uute arenduste algatamine ja rakendamine. II pa uute arenduste vahehindamine.	I – II pa uute arenduste rakendamine. II pa uute arenduste vahehindamine.	I – II pa uute arenduste rakendamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks (vajadusel uued mõttetalgud jne).	Saaremaa Vallavalitsuse kultuuri- ja spordiosakond	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, KOV haridusasutused, sh hoolekogud, huvihariduse ja -tegevuses juhendajad, küla- ja seltsimajad, kogukonnaelu arengut suunavad MTÜ-d, spordiklubid, Saaremaa Spordiliit, lapsevanemad.

Mõõdik	Baas	2029	2033	2037
Protsessi mõõdikud	2027. a lõpuks kirjeldatakse protsessi mõõdikud ja koostatakse mõõdikute hindamise plaan.	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides
Huvikoolis õppivate noorte (7–16-aastased) osakaal vanuserühmas Saare maakonnas *Stat.amet NH10*	44,1% (2021. a)	75%	80%	85%
Huvihariduses ja huvitegevuses osalejate osakaal 7–16-aastaste hulgas *Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, Muhu Vallavalitsuse (seisuga 01.10.2024) ja Ruhnu Põhikooli andmed (seisuga 03.03.2025)*	71% (Saaremaa vald) 95% (Muhu vald) 50% (Ruhnu vald)	65% (Saare maakond) andmekorje korrastamine ja mõõdikute täpsustamine	75% (Saare maakond)	85% (Saare maakond)
Unikaalsete osalevate noorte (7–16-aastased) arv huvihariduses ja huvitegevuses *Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, Muhu Vallavalitsus (seisuga 01.10.2024) ja Ruhnu Põhikooli andmed (seisuga 03.03.2025)*	2350 (Saaremaa vald) 155 (Muhu vald) 4 (Ruhnus PK-s pakutakse kahte huvitegevust: keraamika, robootika 1x kuus)	andmekorje korrastamine ja mõõdikute täpsustamine	andmekorje korrastamine ja mõõdikute täpsustamine	andmekorje korrastamine ja mõõdikute täpsustamine

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Alaeesmärk 3. Aastaks 2037 on Saare maakonnas loodud ja rakendatud vanemluse toetamise süsteem, mis edendab laste ja noorte vaimset tervist. Sihtrühm: lapsed vanuses 0 – III kooliaste						
Tegevussuund 3.1 Vanemluse toetamise süsteemi (VTS) järjepidevuse tagamiseks juhtimissüsteemi loomine ja arendamine						
Tegevus 3.1.1 VTS tegevussuuna juhtimine ja järjepidevuse tagamine.	I pa komisjoni sisend VTS võrgustiku loomiseks ja VTS arenduse tegevuskavaks. Arendusprotsessi aja- ja tegevusplaani koostamine (sh hindamine) ning rakendmine. II pa arendusprotsessi aja- ja tegevusplaani rakendamine.	I pa eelnenud perioodi rakenduse hindamine. I – II pa arendusprotsessi aja- ja tegevusplaani rakendamine.	I pa eelnenud perioodi rakenduse hindamine. I – II pa arendusprotsessi aja- ja tegevusplaani rakendamine.	I – II pa arendusprotsessi aja- ja tegevusplaani uuendamine ja rakendamine. I pa eelnenud perioodi rakenduse hindamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse lastekaitseteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse laste ja perede komisjon, lapsevanemad, lasteaiad, koolid, huvikoolid/ ringid, noortekeskused, kogukonnad, haigla, kooliõed, peremeditsiin, Lasterikaste Perede Ühendus, tööandjad, kultuuri-/seltsimajad ja raamatukogud.
Tegevus 3.1.2 VTS oluliste osapoolte liidu (OOL) moodustamine ja tegutsemine.	I pa OOL moodustamine. OOL aja-, tegevusplaani koostamine. OOL ülesannete kirjeldamine ja vastutuse jagamine (sh juht vt tegevus 3.1.1); II pa OOL kirjeldab lähteülesande tegevusele 3.1.3, 3.2.1. OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ja tegevusperioodi vahehindamine.	I pa OOL kirjeldab lähteülesande tegevusele 3.2.2. I – II pa OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ning tegevusperioodi vahehindamine.	OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ning tegevusperioodi vahehindamine.	I – II pa OOL aja- ja tegevusplaani rakendamine ning tegevusperioodi vahehindamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse lastekaitseteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse laste ja perede komisjon, lapsevanemad, lasteaiad, koolid, huvikoolid/ ringid, noortekeskused, kogukonnad, haigla, kooliõed, peremeditsiin, Lasterikaste Perede Ühendus, tööandjad, kultuuri-/seltsimajad ja raamatukogud.
Tegevus 3.1.3 VTS tegevussuuna kommunikatsiooniplaani koostamine (igale sihtrühmale võimetekohane sõnum ja sobiv infokanal).	II pa VTS komm. plaani koostamine, sh sihtrühmade ja kanalite täpne kirjeldamine. VTS komm.plaani teemade ajastamine (vt tegevussuund 3.2.1).	I pa VTS komm. plaani uuendamine ja rakendamine. VTS komm. plaani teemade ajastamine (vt tegevussuund 3.1.2., 3.2.1, 3.2.2). II pa VOT komm.plaani rakendamine, s.t igale sihtrühmale täpsed sõnumid (sh vanemluse info kaardistusest, sisend tegevusest 3.2.1; vanemluse infot koondav platvorm valla kodulehel).	VTS majandusaasta komm.plaani uuendamine ja rakendamine.	VTS majandusaasta komm.plaani uuendamine ja rakendamine.	Saaremaa Vallavalitsuse lastekaitseteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse laste ja perede komisjon, Saaremaa Vallavalitsuse kommunikatsiooniteenistus, lapsevanemad, lasteaiad, koolid, huvikoolid/ ringid, noortekeskused, kogukonnad, haigla, kooliõed, peremeditsiin, Lasterikaste Perede Ühendus, tööandjad, kultuuri-/seltsimajad ja raamatukogud.

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevussuund 3.2 Vanemluse toetamise süsteemi (VTS) arendamiseks olemasolevate vanemluse praktikate kaardistamine ja analüüs ning uue süsteemi loomine ja rakendamine						
Tegevus 3.2.1.VTS olemasolevate praktikate ja vajaduste (valdkondade/ teenusepakkujate kõikne/ülene) kaardistamine ning analüüs.	II pa vanemluse praktikate kaardistamine (senistest praktikatest + paikkonna olemasolevad ressursid + sihtrühma vanuseastmete eristamine). Kaardistuse andmete põhine analüüs. Kaardistuse tutvustus otsustajatele ja olulistele osapooltele.	I pa vanemluse praktikate kaardistuse tulemuste tutvustamine otsustajatele ja olulistele osapooltele. Ettepanekud VTS arendusteks (sh sisendid kommunikatsiooni tegevusele 3.1.3; vanemluse infot koondav platvorm valla kodulehel).	X	X	Saaremaa Vallavalitsuse lastekaitseteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse laste ja perede komisjon, lapsevanemad, lasteaiad, koolid, huvikoolid/ringid, noortekeskused, kogukonnad, haigla, kooliõed, peremeditsiin, Lasterikaste Perede Ühendus, tööandjad, kultuuri-/ seltsimajad ja raamatukogud.
Tegevus 3.2.2 VTS protsessi planeerimine ja rakendamine (eri vanuses lastega vanemate toetamisel).	X	I – II pa VTS disainimine. Süsteemi rakendamise aja- ja tegevuskava koostamine (sh protsessi mõõdikud). Vanemlust toetava praktika testimine, hindamine ja vajadusel parendamine.	I – II pa VTS piloteerimine, s.t VTS protsessi rakendamine vastavalt tegevuskavale. II pa (nov – dets) piloodi hindamine, vajadusel ettepanekud süsteemi parandusteks.	I – II pa VTS protsessi rakendamine vastavalt tegevuskavale. II pa (nov – dets) perioodi tegevuste hindamine. 4 aasta tegevusprotsesside hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse lastekaitseteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse laste ja perede komisjon, lapsevanemad, lasteaiad, koolid, huvikoolid/ringid, noortekeskused, kogukonnad, haigla, kooliõed, peremeditsiin, Lasterikaste Perede Ühendus, tööandjad, kultuuri-/seltsimajad ja raamatukogud.

Mõõdik	Baas	2029	2033	2037
Süsteemi koostamine ja piloteerimine	Protsessi hindamise mõõdikud kirjeldatakse 2026. a ja neid hinnatakse regulaarselt.	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides	x	x
Tegutsev süsteem	2027. a lõpuks kirjeldatakse süsteemi mõõdikud ja koostatakse mõõdikute hindamise plaan.	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides		
Igal aastal on maakonnas vähemalt kaks erinevat ennetuse teadusnõukogu tõendatuse taseme saanud vanemlusprogrammi/koolitust.	2 (2024)	8	8	8
Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse ja koostööpartnerite poolt lapsevanematele pakutavate ennetava suunaga koolituste arv kasvab ja temaatika laieneb.	13 (2023/24. õa)	15	20	22
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peavad isaga muredest rääkimist kergeks või väga kergeks. ***TABEL 7.B1.*	74%	75%	78%	81%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peavad emaga muredest rääkimist kergeks või väga kergeks. ***TABEL 7.B2.*	85,4%	86%	90%	93%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peavad perepoolset toetust kõrgeks; eriti 15-aastaste tüdrukute (63,4%) ja poiste (69,5%) hulgas. ***TABEL 8.B.*	75,5%	77%	80%	85%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes einestavad iga päev koos oma perega. ***TABEL 42.B.*	36,1%	38%	40%	45%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes on oma vanemate alkoholi tarbimise probleemseks hinnanud (küsimus 77 alaküsimuste skoori põhjal). ***TABEL 63.B.*	18,6%	18%	16%	13%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kellele nende vanemad on alkoholi pakkunud. ***TABEL 62.B.*	32,6%	30%	25%	20%

***Allikas: Piksööt J, Oja L. (2023) Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuring. 2021/2022. õppeaasta tabelid. Tallinn: Tervise Arengu Instituut, kus andmeid kajastatakse piirkonna kaupa. Käesolevas dokumendis on kasutatud piirkonna andmeid, kuhu kuuluvad Hiiu-, Saare-, Lääne-, Järva-, Pärnu-, Rapla-, Viljandimaa. Dokumendis info kajastamisel kasutatakse ainult kohanime Saaremaa. (Tabeli nr laad „TABEL. 00.A.")*

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Alaeesmärk 4. Aastaks 2037 on igas Saare maakonna haridusasutuses loodud tervise- ja heaolu suunaline tegevuskava ning aktiivne tervisemeeskond, kes seda järjepidevalt rakendab. Sihtrühm: lapsed vanuses 1,5 eluaastat – III kooliaste.						
Tegevussuund 4.1 Strateegilise teadus- ja tõenduspõhise ennetustegevuse planeerimine ja rakendamine haridusasutuses (HA)						
Tegevus 4.1.1 Tervise- ja heaolu suunalise strateegilise planeerimise ja läbiviidavate tegevuste kaardistamine Saare maakonna haridusasutustes: laste, noorte ja personali tervise edendamisele ja riskikäitumise vähendamisele suunatud ennetustegevused.	I pa HA juhtkondade ja olemasolevate tervisemeeskondade võimestamine. HA kaardistamine ja nõustamine, tutvumine olemasoleva tervise- ja heaolusuunalise dokumentatsiooniga, analüüs ja ettepanekud (sisend tegevusele 4.1.2) ennetustöö arendamiseks. II pa kaardistuste põhjal vaimse tervise riskitegurite lühiseire tööriista ja selle töökorra koostamine (a'la 10 sama indikaatorit igal õppeaastal).	HA vaimse tervise riskitegurite lühiseire teostamine.	HA vaimse tervise riskitegurite lühiseire teostamine.	HA vaimse tervise riskitegurite lühiseire teostamine. II pa (nov – dets) 4 aasta tegevusprotsesside hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks, sh ettevalmistused uueks täis profileerimiseks.	Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse arendusteenistus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, maakonna haridusasutused.
Tegevus 4.1.2 Teadus- ja tõenduspõhiste ennetustegevuste järjepidev rakendamine haridusasutustes.	II pa HA strateegilise ennetustöö eesmärgistamine ja tegevuskava koostamine. HA juhtkondade ja tervisemeeskondade nõustamine ja võimestamine teadus- ja tõenduspõhiste programmide ja metoodikate rakendamise suunal.	I – II pa HA strateegiline teadus- ja tõenduspõhiste ennetusprogrammide ja metoodikate rakendamine.	I pa kevadel eelnenud perioodi tegevuste hindamine. I – II pa HA strateegilise ennetustöö tegevuskava rakendamine.	I pa kevadel eelnenud perioodi strateegilise tegevuskava hindamine. I – II pa HA strateegilise ennetustöö tegevuskava rakendamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse arendusteenistus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, maakonna haridusasutused.

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevus 4.1.3 Haridusasutuste võimestamine strateegilise ennetustegevuse protsesside planeerimiseks ja juhtimiseks (tervisemeeskonna loomine ja tervise ja heaolu suunalise tegevuskava koostamine): parimate praktikate jagamine, koolitused ja kovisioonid jne.	I pa HA juhtkondade ja olemasolevate tervisemeeskondade võimestamine tervise ja ennetuse teemadel.	I pa võimestamise tegevusplaani koostamine (tervisemeeskonna moodustamine ning tervise ja heaolu tegevuskava planeerimine). II pa tervisemeeskonna aktiivsed kohtumised ning tervise ja heaolu tegevuskava rakendamine ning protsessi ja eelneva perioodi tegevuskava hindamine.	I – II pa tervisemeeskonna aktiivsed kohtumised ning tervise ja heaolu tegevuskava rakendamine ning protsessi ja eelneva perioodi tegevuskava hindamine.	I – II pa tervisemeeskonna aktiivsed kohtumised ning tervise ja heaolu tegevuskava rakendamine ning protsessi ja eelneva perioodi tegevuskava hindamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse arendusteenistus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, maakonna haridusasutused.

Mõõdik	Baas	2029	2033	2037
Protsessi hindamine: igas asutuses on tervise tegevuskava (sh tervise eesmärkideni jõudmiseks selgelt põhjendatud tõendatud ennetustegevuste rakendamise vajadus).	2027. a lõpuks kirjeldatakse protsessi mõõdikud ja koostatakse mõõdikute hindamise plaan.	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides
Kasvab koolide osakaal, kes rakendavad ennetustegevusena VEPA käitumisoskuste mängu. *VEPA koolid ja Saare maakonna haridusasutuste tervisedendaja*	19% (2024)	40%	70%	100%
Kasvab koolide osakaal, kes rakendavad ennetustegevusena KiVa kiusamisvastast programmi. *KiVa koolid ja Saare maakonna haridusasutuste tervisedendaja*	9,5% (2) (2024)	20%	40%	65%
Kasvab koolide osakaal, kes rakendavad ennetustegevusena "Vaikuseminutid haridusasutustes". *Saare maakonna haridusasutuste tervisedendaja*	26,4% (2 kooli, 7 lasteaeda)	40%	80%	100%
Igas haridusasutuses on tegutsev tervisemeeskond. *Saare maakonna haridusasutuste tervisedendaja*	23,5% (8)	35%	70%	100%
Kasvab Saaremaa valla 4. klassi õpilaste osakaal, keda ei ole viimase kahe nädala jooksul korduvalt kiusatud. *Haridussilm*	62,7% (2023)	65%	75%	85%
Kasvab Saaremaa valla 8. klassi õpilaste osakaal, keda ei ole viimase kahe nädala jooksul korduvalt kiusatud. *Haridussilm*	58,7% (2023)	60%	65%	75%
Väheneb 15-aastaste laste osakaal, kes on elu jooksul tarvitanud huuletubakat.* **TABEL 55.B.*	30,3%	29%	25%	20%
Väheneb 15-aastaste laste osakaal, kes on elu jooksul kolmel ja enamal päeval e-sigarette suitsetanud. ***TABEL 52.B.*	39,8%	39%	35%	30%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes pole mitte kunagi tarbinud alkoholi; eriti 15-aastaste tüdrukute (37,6%) hulgas. ***TABEL 58.B1.*	68,7%	69%	71%	75%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peavad oma koolis edasijõudmist heaks või väga heaks. ***TABEL 69.B.*	58,4%	59%	63%	69%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes tajuvad kõrget sõpradepoolset toetust. ***TABEL 78.B.*	59%	61%	65%	70%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes hindavad kooliskäimist pigem mitte või üldse mitte meelepäraseks. ***TABEL 67.B.*	43,6%	43%	40%	35%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes peavad koolitööd „mõningal määral" või „väga pingeliseks". ***TABEL 68.B.*	43,4%	43%	40%	35%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes ei ole viimasel paaril kuul teisi kiusanud. ***TABEL 74.B.*	77,1%	78%	83%	88%

***Allikas: Piksööt J, Oja L. (2023) Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuring. 2021/2022. õppeaasta tabelid. Tallinn: Tervise Arengu Instituut, kus andmeid kajastatakse piirkonna kaupa. Käesolevas dokumendis on kasutatud piirkonna andmeid, kuhu kuuluvad Hiiu-, Saare-, Lääne-, Järva-, Pärnu-, Rapla-, Viljandimaa. Dokumendis info kajastamisel kasutatakse ainult kohanime Saaremaa. (Tabeli nr laad „TABEL. 00.A.")*

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Alaeesmärk 5: Aastaks 2037 on Saare maakonna haridusasutustes kehtestatud ühine toitumisharjumuste parandamise ja kehalise aktiivsuse edendamise protsess. Sihtrühm: lapsed vanuses 1,5 eluaastat – III kooliaste						
Tegevussuund 5.1 Tervisttoetavate toitumisharjumuste ja kehalise aktiivsuse edendamise maakondlik arenguprogramm haridusasutustes						
Tegevus 5.1.1 Haridusasutuste menüüde korrastamine ning laste ja noorte kehalise aktiivsuse edendamine – maakonna arenguprogrammi panustavate tegevuste planeerimine ja rakendamine.	I pa menüüraportite jm kaardistuste põhjal HA juhtidele väärtuspakkumise tegemine. HA tervise ja heaolu suuna esindajate koondamine ja võrgustiku moodustamine. Sisendi andmine HA tegevuskavasse (soovitused tervisemeeskonna moodustamiseks ja ennetusplaani koostamiseks). II pa HA ennetusplaani (sisend 4.1.2. tegevusse) koostamine ja rakendamine.	I – II pa HA ennetusplaani rakendamine.	I pa kevadel eelnenud perioodi hindamine. I – II pa HA ennetusplaani rakendamine.	I pa kevadel eelnenud perioodi hindamine. I – II pa HA ennetusplaani rakendamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse arendusteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, maakonna haridusasutused, haridusasutuste lapsevanemate esindus.
Tegevus 5.1.2 Maakondliku HA tervise ja heaolu suuna esindajate (sh olemasolevate tervisemeeskondade) võrgustiku moodustamine ja arendamine.	I pa HA tervise ja heaolu suuna esindajate ootuste kaardistamine (toetab tegevust 5.1.1). Võrgustiku koostööplaani (koosolekud, koolitused, praktikate jagamine jne) koostamine. II pa võrgustiku koostööplaani rakendamine ja arendamine.	Võrgustiku koostööplaani rakendamine ja arendamine.	Võrgustiku koostööplaani rakendamine ja arendamine.	I – II pa võrgustiku koostööplaani rakendamine ja arendamine. II pa 4 aasta rakendamise hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse arendusteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, maakonna haridusasutused, haridusasutuste lapsevanemate esindus.

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG ja täpsustatud PROTSESS				Teostaja	
	2026	2027	2028	2029	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevussuund 5.2 Laste toitumisharjumuste parandamiseks kogukondliku toiduhariduse edendamine						
Tegevus 5.2.1 Sotsiaalse innovatsiooni algatamine kogukondliku toiduhariduse edendamiseks (koostöös HA-ga).	II pa lähteülesande kirjeldamine innovatsiooni algatamiseks. Algatuse/ arenduse metoodika valik (ja vajadusel metoodika ostmine teenusena).	I pa innovatsiooniks meeskonna kokku kutsumine. Lähteülesande edasi arendamine (võimalikud metoodikad: loometalgud, avatud ruum jne). Arendusideede valimine ja (finants)ressursside leidmine. II pa toiduhariduse edendamise arendusidee piloteerimine.	Toiduhariduse edendamise arendusidee piloteerimine.	I – II pa toiduhariduse edendamise arendusidee piloteerimine. II pa toiduhariduse edendamise arendusidee hindamine. Otsused järgnevaks 4 tegevusaastaks.	Saaremaa Vallavalitsuse arendusteenistus	Muhu Vallavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööosakond, maakonna haridusasutused, haridusasutuste lapsevanemate esindus.

Mõõdik	Baas	2029	2033	2037
Protsessi/süsteemi/tegevuste mõõdikud	2027. a lõpuks kirjeldatakse süsteemi mõõdikud ja koostatakse mõõdikute hindamise plaan.	kirjeldatakse mõõdikuid hindamisplaani järgides		
Kasvab lasteaedade osakaal, kes rakendavad ennetustegevusena „Seikluste Laegas" tegevust.	0 (2023/24. õa)	40%	80%	100%
Kasvab Saare maakonna haridusasutuste osakaal, kelle menüü on tasakaalus küllastunud rasvhapete osas. *Saaremaa lasteasutuste menüüde analüüs 2024–2025*	Kõikides koolide ja lasteaedade menüüdes ei vasta soovituslikule küllastunud rasvhapete sisaldus.	40%	80%	100%
Kasvab Saare maakonna haridusasutuste osakaal, kelle menüü on tasakaalus seemnete ja pähklite kasutamise osas. *Saaremaa lasteasutuste menüüde analüüs 2024–2025*	15% (3) kool 31,5 (6) lasteaed	40%	80%	100%
Väheneb Saare maakonna haridusasutuste osakaal, kelle menüü ületab sea-, veise- või lambalihast toodete soovitusliku koguse. *Saaremaa lasteasutuste menüüde analüüs 2024–2025*	100% kool 85% lasteaed	50%	25%	0%
Väheneb Saare maakonna haridusasutuste osakaal, kelle menüüdes lisatud suhkrute kogus ületas soovitusliku. *Saaremaa lasteasutuste menüüde analüüs 2024–2025*	65% (11) kool 80% (16) lasteaed	40%	20%	10%
Kasvab koolide osakaal, kes rakendavad ennetustegevusena „Liikuma Kutsuv Kool" metoodikat. *LKK koolid ja Saare maakonna haridusasutuste tervisedendaja*	42,8% (9) (2024)	60%	80%	100%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes magavad koolipäevadel alla soovitava uneaja. **KU1141.*	28%	26%	23%	19%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes on ülekaalulised/rasvunud. **KU321.*	24,6%	24%	22%	20%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes söövad 7 päeval nädalas hommikusööki. **KU211.*	48,4%	50%	55%	65%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes söövad iga päev puuvilju. **KU221.*	28,8%	30%	34%	40%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes söövad iga päev köögivilju. **KU221.*	27,2%	29%	32%	35%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes on 5–7 päeval nädalas kehaliselt aktiivsed. **KU311.*	38,3%	40%	50%	60%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kellel puudub kehaline aktiivsus. **KU311.*	5,2%	5%	3,5%	1,5%
**Allikas: Tervise Arengu Instituut. Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas. Kooliõpilaste tervisekäitumise uuring (HBSC). Uuringus kajastatakse andmeid piirkonna kaupa. Käesolevas dokumendis on kasutatud elupiirkonna andmeid, kuhu kuuluvad Hiiu, Saare ja Lääne maakond. Dokumendis info kajastamisel kasutatakse vajadusel ainult kohanime Saare maakond. (Tabeli nr laad „AA000")*				
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes tarbivad liialt palju maiustusi ja/või suhkruga karastusjooke. ***TABEL 34.B.*	39%	37%	32%	27%
Väheneb 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes söövad kala harvem kui kord nädalas või üldse mitte. ***TABEL 37.B.*	59,6%	58%	55%	50%
Kasvab 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal, kes söövad leiba vähemalt korra päevas. ***TABEL 38.B.*	17,3%	19%	21%	25%
***Allikas: Piksööt J, Oja L. (2023) Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuring. 2021/2022. õppeaasta tabelid. Tallinn: Tervise Arengu Instituut, kus andmeid kajastatakse piirkonna kaupa. Käesolevas dokumendis on kasutatud piirkonna andmeid, kuhu kuuluvad Hiiu-, Saare-, Lääne-, Järva-, Pärnu-, Rapla-, Viljandimaa. Dokumendis info kajastamisel kasutatakse ainult kohanime Saaremaa. (Tabeli nr laad „TABEL. 00.A.")*				

Dokumendi koostamise protsessijuht/konsultant: Elo Paap; OÜ Heaole

Küljendus: Mandariin OÜ